

De re herpetològica

per

JOAQUIM MALUQUER

I. EXCURSIÓ A SANTA FÈ DE MONTSENY (CATALUNYA)

Durant l'excursió científica colectiva a la Vall de Santa Fè organitzada per la Junta de Ciències Naturals de Barcelona, en 13 d'agost prop-passat ens fou possible recollir els reptils i batracis que indiquem a continuació:

Tropidonotus natrix Linné. Un exemplar molt jove, amb la coloració típica i el collar característic.

Anguis fragilis Linné. Abundant, recollits molts exemplars de gros tamany.

Lacerta muralis Laurenti. Abundant en molt diferents coloracions.

Alytes obstetricans Boscai Lataste. Agafat un exemplar.

Rana agilis Thomas. Abundant, amb una coloració tirant a vermellosa. Es la tercera localitat catalana d'aquesta especie. (1)

Salamandra maculosa Laurenti. Abundant, sobretot en estat larvari en totes les fonts, recs, etc.

Salamandra maculosa Molleri Bedriaga. Un exemplar. Aquesta varietat estava esmentada de Ribes. (2)

Molge marmorata Latreille. Abundant en estat larvari, en basses, rieres, junt amb les larves de *Salamandra maculosa*.

De Gualba i de la mateixa excursió, podem esmentar:

Psammodromus algirus Linné. Abundant.

Bufo vulgaris Linné. Abundant.

Hyla arborea meridionalis Boettger. Abundant.

(1) Butlletí Institució Catalana d'Història Natural. Octubre 191

(2) Butlletí Institució Catalana d'Història Natural. Octubre 191

II. LA HYLÀ ARBOREA LINNÉ A CATALUNYA

La forma comú a Espanya de la formosa reineta es la *Hyla arborea meridionalis* Boettger. La forma típica, caracteritzada per la presència d'una ratlla lateral grisa, bruna o negra vorejada de blanc o de groc superiorment, i la qual ratlla forma un bucle dirigit en avant i cap enlaire en la regió lumbar, no estava esmentada de Catalunya. El Dr. Boscà, en carta, me comunicà haver-la recollit a Cambrils i ara la podem citar de Pobla de Segur (Lleida) d'on el meu germà Salvador m'en remeté diversos formosos individus en Maig del corrent any.

III. SOBRE ALGUNES VARIACIONS DEL COLUBER SCALARIS BOIE A CATALUNYA

Es el *Coluber scalaris* una de les serps més exteses de la Europa meridional, trovant-se arreu de Catalunya. Entre els exemplars catalans darrerament rebuts en el Museu de Catalunya, n'hi figuren tres d'interessants per sa col·loració o taques. Dos d'ells procedeixen de la serralada del Tibidabo i son donatiu d'un súbdit alemany.

. Aquests dos individus son remarcables per tenir les dos ratlles dorsals de color bruna sobre fons assalmonat, en lloc d'ésser sobre fons blanc brut o brú clar, com la totalitat d'exemplars adults estudiats per mí fins aquesta data. Aquesta col·loració rosada del fons es la que Vandoni (1) indica per a els exemplars italians.

El tercer individu es donatiu del enginyer alemany Kubesch, procedeix de Raymat (Lleida) i es notable per que l'exemplar adult que mideix 1,10 m. conserva exactament les taques de jove çò que en els adults superiors a una llargada de uns 50-60 c/m, no havíem vist mai.

Creiem d'interès anotar aquestes formes amb que a Catalunya es presenta el *Coluber scalaris* per quant aquesta serp és tinguda per la més constant fins al punt de no haver-hi descrita cap forma determinada ademés de la típica.

(1) Rettili d'Italia. pág. 191.

IV. SOBRE TORTUGUES DE CATALUNYA I MALLORCA

Durant l'estiu passat hem rebut en abundància individus joves i adults de *Clemmys caspica leprosa*. Boscà (in litt.) enviats des de Port-Bou pel farmacèutic d'aquella població En F. de Budallés. Les localitats exactes son Coll de Banyuls, Torrentada de Sant Enric i Cap de Creus. En la Torrentada de Sant Enric recullí dit senyor una tortuga terrestre que resultà ésser una formosa femella de *Testudo graeca*. Anotem el fet, tot suposant que deu tractar-se d'un exemplar fugitiu d'algun jardí.

De S'Albufera de La Puebla, (Mallorca) hem rebut també en abundància *Emys orbicularis* Linné, que ja teniem de la mateixa localitat, i que conservem vius en aquaterraris del Museu de Catalunya.

Hem rebut també dos *Testudo graeca* de Puig de la Murtra (Artá, Mallorca) localitat, on En Boscà en recullí diversos exemplars en excursió feta l'any 1880.

V. UN DERMOCHELYS CORIACEA LINNÉ, JOVE, DE FERNANDO PÓO

El 24 de setembre prop-passat el P. López Alijarde, Missioner, ens entregà per a sa determinació dos tortugues marines molt joves procedents de Fernando Póo.

Una de elles era una nou nada *Chelone mydas* i l'atre un petit *Dermochelys coriacea* que mideix 117 m/m de la punta del morro a l'apex de l'escut. Aquesta especie de tortuga marina es rara i avui dia potser entre tots els Museus d'Historia Natural no son lluny de 50, en més o en menys, els exemplars conservats.

En el Museu de Catalunya n'hi hà un sol exemplar de 1,800 m. procedent de les costes de Mallorca. Amb el motiu d'haver arribat a nostres mans un individu jove de *Dermochelys* recordem el fet rar i curiós de que cap exemplar entre uns 12 c/m. i 90 c/m. ha pogut ésser mai agafat. El no trobar exemplars inferiors a 90 c/m. donà lloc a la creensa, en un temps molt general entre els herpetòlecs, que aquesta curiosa especie anava desapareixent, emperò més tart s'abandonà tal creensa pel fet d'haver-se descobert el lloc on anava a criar, o sigui les platges arenoses de la costa del Brazil, Illes Bahamas i

Tortugues al igual que altres tortugues marines. La troballa de exemplars inferiors a 12 c/m. confirmà que el llaüt, nom vulgar amb que la tortuga coriacea es coneix, no desapareix, però continua essent rar que entre 12 i 90 c/m no s'en trobin exemplars.

Tot quan es refereix a l'especie que ens ocupa, té un alt interès científic, puix avui encara no està ben determinada la posició relativa de la família *Sphargidae*, en el sistema, aixís com tampoc les afinitats del sub-ordre *Athecae*, havent estat molt estudiada per moltes autoritats en materia herpetològica com son: Cope, Dollo, Van Bemmelen, Case, Boulenger, Baur, Gadow i Dames, havent sentat cada autor la corresponent teoria sobre antiquitat i afinitats de la família *Sphargidae*.

L'exemplar jove que ens ocupa, probablement no procedeix de cap de les localitats indicades per a la reproducció, sinó d'alguna platja arenosa, de la costa africana, puix no es fàcil que per a la dificultat de les corrents hagués pogut atravesar l'Atlàntic, ademés de la consideració de que lluny de tota protecció del litoral, hauria sigut presa fàcil, en tan llarg viatge, de les aus marines o dels grans peixos.

També fem notar que tota l'armadura del jove exemplar que ens ocupa, està coberta de petites plaques còrnees de uns 2 m/m. quadrats, algunes de les quals han caigut a causa de que estàn en el mateix pot la esmentada *Chelone mydas*, i haver-se fregat els escuts.

Barcelona, 1 Octubre 1917.